

ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG CỦA HẠN HÁN ĐỐI VỚI CHĂN NUÔI BÒ THỊT TẠI VÙNG TÂY NGUYÊN

Phạm Văn Giới¹, Phạm Văn Sơn¹ và Đỗ Thị Thanh Vân²

¹Bộ môn Di truyền – Giống vật nuôi, Viện Chăn nuôi; ²Trung tâm nghiên cứu Dê và Thỏ Sơn Tây

Tác giả liên hệ: Gioikhiet@yahoo.com.vn, Gioikhiet@gmail.com. Tel: 0915964583

TÓM TẮT

Cuộc điều tra nghiên cứu được thực hiện để đánh giá tác động của hạn hán đối với chăn nuôi bò thịt vùng Tây Nguyên ở 2 tỉnh (Gia Lai và Đắk Lắk) của Việt Nam. Số liệu được thu thập từ tổng cộng 170 nông hộ chăn nuôi bò và 85 nông hộ trồng trọt vùng Tây Nguyên sử dụng bộ câu hỏi điều tra. Phương pháp thống kê mô tả và mô hình tuyến tính tổng quát (GLM) trong Minitab 16 đã được áp dụng để xử lý số liệu.

Kết quả cho biết hạn hán có ảnh hưởng lớn đến giảm năng suất của thức ăn thô xanh lên tới 20,61%; mất năng suất của cỏ phụ thuộc vào các loại cỏ và tỷ lệ mất từ 19,59 – 26,48%. Quy mô của các trang trại thay đổi theo hướng giảm, quy mô đàn trong các trang trại nuôi đã giảm đến 29,31%; quy mô đàn bò đực giống được giữ nguyên; quy mô đàn bê từ sơ sinh đến 12 tháng tuổi giảm đến 22,23%; quy mô đàn bò cái giảm 10,85%; đàn bò hậu bị giảm 14,69%. Quy mô quần thể chung giảm 29,32% khi có tác động của hạn hán. Số lượng bò đực giống được giữ nguyên, bò đực giống hậu bị giảm 28,57%; bê ở các nhóm tuổi từ sơ sinh đến 12 tháng tuổi giảm 43,26%; số lượng bò cái giảm 15,60% và số lượng bò hậu bị giảm 35,00%. Khả năng sản xuất cũng bị mất, sự mất năng suất khác nhau trong các nhóm chăn nuôi khác nhau. Đặc biệt, khối lượng sơ sinh mất từ 3,37%; khối lượng 6 tháng tuổi mất từ 10,39% và 12 tháng tuổi mất từ 7,99%. Trong thời kỳ hạn hán, bò cái sinh sản có ngày vô ích tăng lên 31,68%; chủ yếu là do người chăn nuôi chủ động dừng giao phối và thụ tinh để tránh tác động tiêu cực và kéo dài của hạn hán.

Nói chung, hạn hán đã dẫn đến tác động gián tiếp đến giảm năng suất chăn nuôi bò thịt thông qua việc giảm năng suất và năng suất các loại cây trồng chính liên quan đến chăn bò thịt như lúa, ngô, sắn và cỏ. Hơn nữa, tác động trực tiếp đến chăn nuôi bò thịt là dẫn đến giảm quy mô chăn nuôi và giảm quy mô đàn, tăng trưởng và sinh sản.

Từ khóa: *Hạn hán, tác động của hạn hán, chăn nuôi bò thịt*

ABSTRACT

Impacts of drought on beef cattle production in middle high land zone

The investigation was carried out to assess the impact of drought on beef cattle production in middle land environment in two provinces (Gia Lai and Daklak) of Vietnam. Data were collected from a total of 170 cattle-owning households and of 85 crop production households from high middle land environments using questionnaires. The descriptive statistics and GLM procedures in MINITAB 16 were applied for data analysis.

The results showed that drought had a strong influence on reduction of productivity of forage amounted to 20.61%, lost productivity of the grasses depending on various grass varieties and loss of productivity from 19.59% to 26.48%. The scaling of farms were varied tending to reduction, herd size on hold farms was decreased to 29.31%, herd size of breeding old bulls was remained, the herd size of birth to 12 months old calves was reduced to 22.13%; cow herd size decreased to 10.85%; heifer herd size reduced to 14.69%. General population size was reduced to 29.32% under the impact of drought. Number of breeding old bulls was maintained, young breeding bulls were reduced to 28.57%, calves of age classes from birth to 12 months old reduced to 43.26%; cow number was reduced 15.60% and heifer number was reduced to 35.00%. Performance was also lost, the different losses in various breeding groups. Specifically, birth weight was lost by 3.37%; the weight at six months old was lost by 10.39% and 12 months old weight was lost by 7.99%. In period of drought the days open were increased by 31.68%, mainly due to the farmers actively stop mating and insemination to avoid negative and prolonged impacts of the drought.

It is concluded that drought has resulted in indirect impact on beef cattle production via reduced productivity and yield of main crops related to beef cattle production such as rice, maize, cassava and grasses. Moreover, the direct impact of drought on beef cattle production was that resulted in reduced hold farm scaling and herd sizes, growth and reproduction.

Keywords: *Drought, impact of drought, beef cattle production.*